

UNA EXPERIÈNCIA
DE VACUNA ANTIGRIPAL
EN ELS DEMENTS

per

J. ALZINA I MELIS

Fou practicada entre els recollits en el manicomi de Sant Andreu, l'any 1918, en el ple de l'epidèmia d'influença, que amb una rapidesa, extensió i gravetat particular els atacà.

Serà interessant saber que la infecció entrà a l'establiment per via d'un subaltern, que, sense aconcellar-se amb el director (és més, ignorant-ho jo), anà a passar alguns dies a casa d'un parent malalt de grip. Aquest subaltern començà a tenir febre al cap de quatre o cinc dies de regressar, presentà una broncopneumònia hipertòxica i finalment morí aviat. Al mateix temps esclatà la dolença entre els dements de tal manera que no havien passat vuit dies del retorn mencionat i ja eren al llit desenes d'homes. El departament femení va ésser envaït molt prest, cinc dies més endavant, malgrat les enèrgiques mesures d'isolament preses; mesures que mai podien tenir gran eficàcia per la incultura dels germans i criats, i per la situació de la cuina general en mig de la secció. En resum: el manicomi es convertí ràpidament en un vast llatzeret.

Vaig pensar a assajar la vacunació preventiva contra

la malaltia, i el Dr. D. Ricard Moragas, amb benivolència que agraeixo profundament, em facilità la vacuna necessària, feta a base dels gèrmens recollits de diversos atacats de broncopneumònia gripal, sembrats en medis sòlids (segons comunicà a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques l'abril de 1919), çò és, en agar peptonitzat amb sang humana, agar ascitis, agar glucosat i sèrum de bou glevat addicionat amb glucosa. Romangueren a l'estufa dos dies justos, s'emulsionaren les colònies, s'esterilitzaren a 70° per una hora junt amb 0'50 per 100 de fenol. Els injectables eren de un centímetre cúbic i contenien 500 milions de bactèries cada un.

«Les espècies trobades més sovint — diu el Dr. Moragas — són *pneumococs capsulats*, *diploestreptococs*, *el micrococcus catarralis*, *bacils pseudodiftèrics i diploestafilococs*», afegint que sols en dues ocasions veié el bacil de Pfeiffer en simbiosi precisament amb el diploestafilococ.

Es vacunaren 50 homes i 36 dones, o sia 86 persones, i de molts s'examinà abans l'orina, refusant-se, naturalment, els que presentaven albúmina o glucosa. Per dificultats invencibles, no fou examinada en tots.

Es practicaren dues injeccions hipodèrmiques a la regió interescapular, llevat en vuit casos (sis dones i un home un xic discols) en què em vaig veure obligat a punxar els braços.

Vet aquí el diagnòstic psiquiàtric dels homes:

Paràlisi general o lues cerebral	1
Demència precoç recent	5
Demència precoç antiga	10
Melancòlics	4
Demència senil	9
Deliri crònic	10
Epilèpsia	6
Demències antigues sense diagnosticar	5

Les dones presentaven:

Demència precoç antiga	4
Demència precoç recent	5
Epilèpsia	3
Mania	2
Frenastènia.....	2
Deliri crònic	8
Demència antiga sense diagnosticar...	12

S'injectà la vacuna als primers el 8 i 16 de novembre, a les 11 del matí, i a les segones el 9 i 17 d'aquest mes mateix, també a les 11.

No feien llit, i sols en un epilèptic i en un melancòlic s'observà 38°r al matí següent. Els altres malalts no presentaren reacció. Cap malalta tingué febre. Cal afegir que, si bé és possible, i fins probable, que passessin despercebudes altres temperatures anormals, o foren fugaces o no molt altes.

Molts es queixaren de dolor *in situ*, al dia següent sobre tot, i no més en una maníaca es va veure lleuger edema després de la segona injecció.

Quan es donà la primera injecció, i fins quan es donà la segona, no havien cessat les invasions, si bé ja havien disminuït sensiblement; per això cal assignar valor en restar lliures de la influença, aquell hivern, els 86 bojos vacunats.

A la primavera del 1919 emmalaltí, en canvi, d'aquesta infecció una dona de les vacunades, i a l'hivern següent tres homes i dues dones, tots de formes lleus. Entre els no vacunats comparegué la grip esporàdicament en bastants casos més; però a la primavera cap d'ells havia patit abans l'epidèmia, i a la tardor sols un varó.

Com a curiositat (relativa curiositat perquè els fets

d'aquest gènere abunden) vull dir que al cap de pocs dies de vacunada desaparegué en una dona un eczema que durava ja d'anys.

Obvies són les conseqüències que es poden treure d'aquest experiment.

Manicomi de Sant Andreu. Barcelona.